

Етимологія поняття drag

Даний термін заглиблюється своїм корінням в раннє середньовіччя, а саме – в стародавню Ісландію.

Ісландська мова – основа всіх існуючих скандинавських мов: шведської, норвезької, датської тощо. І цікаво, що ісландська література багатша та самобутніша, ніж література інших скандинавських мов. Люди, які поглиблено вивчають будь-яку скандинавську мову, починають з вивчення протоісландської, тому що вона є базою, основою абсолютно всіх мов скандинавського походження. І для того щоб зрозуміти норвезьку, достатньо розуміти структуру давньоісландської мови.

Протоісландська суттєво вплинула на інші мови – наприклад, давньоанглійську, давньонімецьку тощо – ці мови, в свою чергу, пішли від давньогерманської.

В етимологічному словнику Стебліна-Каменського зафіксоване слово *draga*, яке одночасно має декілька значень. *Draga* – це і тягнути, і нанизувати (залежно від контексту). Схоже за будовою слово *dragan* має вже інше значення – нести. Цікаво, що це слово збереглось в сучасній шведській мові, не втративши свого первинного значення – втратило воно тільки останню букву. Тому «нести» (що-небудь) шведською – це *draga*. Можна провести паралель з іншими скандинавськими мовами: «нести» датською – *drage*, норвезькою – *dra*. Флексії видозмінюються, але корінь слова залишається незмінним, завдяки чому зберігається й первинне значення терміна.

Але насправді слово *drag* пішло не від слова *draga* – своєю появою воно зобов'язане прагерманському слову *dragana*. В сучасній німецькій мові існує слово *tragen* – значення терміна залишилось незмінним, але відбулися певні морфологічні зміни.

В етимологічному словнику відомого лінгвіста Ернеста Кляйна вказано наступне:

drag, tr. and intr. v. — ME. *dragen*, fr. OE. *dragan* or ON. *draga*, 'to draw'. See **draw** and cp. **drabble**. Cp. also **droshky**.
Derivatives: *drag*, n. (q.v.), *dragg-er*, n., *dragg-ing*, adj., *dragg-ing-ly*, adv., *dragg-y*, adj., *dragg-i-ly*, adv., *dragg-i-ness*, n.
drag, n. — Fr. prec. word. The various meanings of this noun are all traceable to the original meaning, 'that which drags or is dragged'. Cp. **drogue**.
drabble, tr. and intr. v. — Formed from the verb **drag** with freq. suff. **-le**. Cp. **drawl**.
Derivative: *dragg-ly*, adv.
dragoman, n., guide and interpreter. — F. *dragoman*, *drogman*, fr. It. *dragomano*, fr. MGk. *δραγούμηνος*, fr. *targumān*, Egypt. pronunciation of Arab. *tarjumān*, fr. Aram. *turgh'mānā*, ult. fr. Akkad. *targumānu*, 'interpreter'. See **Targum**.

Отже, з праісландської слово *drag* перекочувало в давньогерманську мову, з якої зародилися англійська, німецька, нідерландська та інші мови.

Сучасний електронний етимологічний словник пояснює значення слова *drag* наступним чином:

Цікаво, що відоме англійське слово draw – це не тільки «малювати», але й «волочити, тягти». Напевне, візуально процес малювання нагадує перетягування – для того щоб створити картину, потрібно тягти пензликом з фарбою.

Взагалі, етимологія слова drag досить складна і заплутана, і визначити первинне значення даного поняття досить складно.

Поняття drag і сучасність

З плином часу з'явилися й інші конотації. Якщо ще в 18 столітті під словом drag розуміли «все, що сповільнює рух», то на початку 19 століття зі словом drag стали пов'язувати нудну, надокучливу людину – така метафора з'явилась завдяки асоціативному ряду: те, що сповільнює рух – заважає – набридає.

А вже в кінці 19 сторіччя з'явилося абсолютно відмінне значення. Спочатку це був театральний сленг, який потім закріпився в розмовній мові. В 1870 році в етимологічних словниках було зафіксовано: "women's clothing worn by a man", тобто «жіночий одяг, який вдягає чоловік». Чоловіки-актори часто грали жіночі ролі, тому їм доводилось наряджатися у довгі сукні та наносити грим. Але тоді ще не було травесті-культури як такої – слово «трансвестит» з'явилося лише в 40-х роках 20 століття.

Але як можна пояснити виникнення даного терміна з точки зору етимології? Пояснень є багато, але досить складно визначити, яке саме трактування є достовірним.

Перша версія, яку підтримують представники самої drag-культури, наголошує на тому, що лексема «drag» є аббревіатурою від «dressed resembling a girl», що перекладається як «вдягнутися як дівчина». Дана інтерпретація також робить акцент на особливих чоловічих практиках, коли чоловіки приміряють на себе жіночі образи. Цікаво, що найбільше це стосується відомих шоуменів, таких як Верка Сердючка, Діва Монро (Монрітта), Кончіта Вурст та ін.

Але існує й альтернативна версія, і в даному випадку сучасний термін drag повертається до свого первинного значення – «тягнути, волочити». Одразу ж виникає образ важкого одягу, який сковує рухи. В давні часи об'ємний, важкий одяг був характерний як для жінок, так і для чоловіків, але тільки для тих, які належали до класу еліти.

Якщо проаналізувати дві вищеописані теорії, друга здається більш правдивою.

Американський актор Ру Пол, який є також drag queen, висловив досить цікаву думку: «Дрег – це найоптимальніший спосіб заявити, що ти – це не тільки те, як тобі потрібно одягатися, і не те, що написано в твоїй метриці».

Будь-яка людина – це набагато більше, ніж стать. Стать – це всього лиш маленька частинка чогось глобального, того, чого не можна досягнути одразу. В кінці кінців, стать – це формальність: ми не обираємо стать, але можемо обрати *щось інше*. І тільки від нас залежить, ким ми будемо сьогодні, – а бути ми можемо ким завгодно.

Сучасне поняття drag, яке пов'язане безпосередньо з тендером, формувалося в американському культурному просторі. І так як даний термін з самого початку мав безліч значень, згодом виникли нові конотації – і найбільш влучним, найбільш близьким виявилось слово «волочити». Якщо скористатися образним мисленням та вибудувати асоціативний ряд, можна собі уявити, що людина тягне за собою те, без чого можна було б обійтися, але суспільство нав'язало їй, що цей багаж не можна залишити – його потрібно нести з собою, як би не було важко. Тепер перенесемо це на гендерні стереотипи – здавна вважається, що жінка повинна бути скромною та ласкавою, а чоловік – сильним та безстрашним. Чоловіки служать в армії та йдуть на фронт,

в той час як жінки доглядають малих дітей; заробляти, як відомо, повинен чоловік – для жінки робота може бути просто хобі. Також відомо, що догляд за собою – це жіноча прерогатива; більш того, будь-яка жінка *зобов'язана* бути доглянутою та тримати себе у формі! До чоловіків подібних вимог немає. Зате є інші: «Ти повинен забезпечити сім'ю!», «Ти – чоловік, тому зобов'язаний бути зарібником», «Прояви нарешті свій характер! Ти чоловік, чи хто?» Чоловіки не плачуть, а жінки від природи слабкі – принаймні, фізично. І, взагалі, чоловічий мозок працює зовсім інакше, ніж жіночий, тому що, як відомо, чоловіки – з Марса, а жінки – з Венери. І цікаво те, що навіть в 21 столітті, коли у чоловіків і жінок абсолютно однакові права, велика кількість людей не просто вірить гендерним стереотипам, а навіть підтримує їх та користується своєю «жіночою» чи «чоловічою» роллю в суспільстві, беручи те, що здається вигідним. За те, що забороняється жінкам, ніхто не засуджує чоловіків – і, власне, навпаки. І багатьох це цілком влаштовує, тому що це певною мірою зручно. Але існують люди, які відчують себе *іншими*. Чоловік може вдягтись як жінка, а жінка – як чоловік: особистість людини не зміниться, але така «гра» дасть змогу приміряти на себе іншу, досить незвичну роль. Drag в сучасній інтерпретації – це вихід за звичні соціокультурні рамки, свобода від того, що обмежує та гнітить. Ти – це не твоя стать, тому гендерні стереотипи тебе не стосуються. Ти можеш бути будь-яким; кожен день – різним. Хоча в широкому сенсі drag – це присвоєння певних рис, які властиві протилежній статі. В будь-якому випадку, це гра з власним «Я» та спроба вийти за межі звичних уявлень про те, що є нормою, а що – відхиленням.

Одним з ключових аспектів поняття drag є перформативність. Перформатив – це мовленнєвий акт, який прирівнюється до дії, поступка. До числа перформативів прийнято зараховувати обіцянки, клятви, попередження. І це нас в свою чергу відсилає до науковця Джудіт Батлер, яка взяла мовний концепт – drag – і почала працювати з ним в гендерному просторі. Її підхід виявився революційним – гендер став не просто «соціальною статтю», а повноцінним культурним концептом.

Ось що кажуть самі представники дрег-культури:

«Я все і одночасно нічого. Я чорний, білий, чоловік, жінка. І особисто для мене бачити всі свої сторони – це наступний рівень людської еволюції».

Але навіть в сучасному суспільстві стать є однією з найголовніших характеристик (нехай і біологічних) будь-якої людини, і кожного з тих людей, з якими ми знайомі, ми сприймаємо через призму їхнього гендера = статі. В більшості випадків стать ототожнюється з тендером: чоловік відчуває та усвідомлює себе чоловіком, а жінка – жінкою. Поняття «мужності» та «жіночності» існують не лише на рівні світосприйняття та життєвих принципів, але й на рівні зовнішніх проявів – чоловік повинен бути сильнішим за жінку, фізично витривалішим; чоловік не повинен тратити багато часу на догляд за собою, адже це прерогатива жінки; жінка повинна бути тендітною та ніжною, володіючи відповідними манерами; чоловік в сім'ї – завжди здобувач, в той час як жінка – берегиня сімейного вогнища. Якщо повернутися у недавнє минуле, в жінок було значно менше прав, ніж у чоловіків. Жінкам заборонялося те, що дозволялося чоловікам – в жінок не було права голосувати на виборах, обирати будь-яку професію (існували суто «чоловічі» професії, з якими, як тоді вважалося, жодна жінка не впорається), носити інший одяг, окрім традиційного жіночого вбрання. На початку 20 століття відбулася емансипація жінок, і це значною мірою вплинуло на соціальні ролі як жіночої, так і чоловічої частини суспільства. Гендерних стереотипів стало менше. Але, незважаючи на це, гендерна оболонка будь-якої людини – це механізм розрізнення, який в кінцевому результаті призводить до протиставлення та опозиції. Тому практики привласнення атрибутів

протилежної статі – це не просто маніпуляції з одягом, а переосмислення своєї суті та *приналежності*.

Повертаючись до терміну drag, варто зазначити, що в американському культурному просторі конотації даного терміна видозмінювались – від волочіння до торможіння, від торможіння до спротиву, від спротиву до зіткнення. Але первинний сенс терміна все-таки повертає до таких слів, як «волочити», «тягти». Початковий сенс слова відсилає до волочіння як переміщення чогось важкого, того, що потребує певних зусиль. І найближча метафора виражається в дієслові «волочити», відчувачи тяжкість. В будь-якому випадку, початкова лексема вказує на певний незмінний та обтяжливий надлишок, який створює носію суттєвий дискомфорт. І дієвими діями протесту в дрег-культурі малюється не відмова від статі, а оптичні ігри сприйняття: відбувається зміщення з ядра статі на її периферію – циркуляцію між статями.

І в зв'язку з цим такий феномен, як дрег, найкраще описує *гра*. Гра зі сприйняттям. Перевдягання з набуттям рис протилежної статі завжди зберігає можливість повернутися до свого початкового стану і звести даний акт до звичайного жарту, розіграшу. Коли чоловік чи жінка приміряють на себе образи протилежної статі, це далеко не завжди є ознакою транссексуальності – даний феномен цікавіше розглядати в якості своєрідних оптичних ігор. Це гра з тілесністю та особистісною оболонкою, і її мета – не лише розважитись, але й відшукати свою справжню ідентичність, основу власного «Я».

У вузькому сенсі drag (на рівні окремо взятої особистості) цілком вміщується в параметри «акторського амплуа» – і тоді це просто розвага. Але в широкому розумінні drag – це присвоєння суб'єктом рис/атрибутів, які є закріпленими за протилежною статтю.

Найосновнішим аспектом поняття drag є перформативність, і даний термін відсилає нас до Дж. Батлер, яка запозичує концепт з теорії мови та працює з ним в контексті гендера. І даний підхід є певною мірою революційним: гендер стає не просто «соціальною статтю», а самостійним культурним концептом. Батлер протиставляє гендер статі та демонструє, що природа та сутність будь-якої людини недоступна для нас «у чистому вигляді», тому що зрозуміти людську природу можна лише через культурне знання, що проектується й на «природу». І в даному контексті різноманітні гіпотези стосовно гендерного перформансу наштавхують на роздуми про фундаментальний культурний код, який слугує ключем до розуміння механізмів соціальної взаємодії між статями. Отже, можна зробити висновок, що поняття drag бажано розглядати виключно як «політичний жест», протиставлення існуючим гендерним стереотипам, але гендерний перформанс не варто трактувати виключно як конкретне, адресоване послання з чітко визначеним меседжем. В даному випадку форма превалує над змістом – важлива не стільки сама ідея, а форма вираження, в якій є безліч нюансів, відтінків та метафор. Drag не визначає та не пояснює – він *відсилає до чого-небудь*. Drag – це навіть не повноцінний акт, drag – це натяк. Гендер, на відміну від статі, – це калейдоскоп, в якому можна побачити все. В понятті «гендер» вміщається набагато більшість, ніж маскуліність та фемінність. Досить цікавим є вислів одного з представників дрег-культури: «Я все і водночас нічого. Я чорний, білий, чоловік, жінка. Особисто для мене бачити всі грані самого себе – це наступний рівень людської еволюції».

Drag ніби відкриває канали жіночого та чоловічого світів та ковзає між ними. І коли подібні акти відбуваються на сцені, суспільство сприймає це нормально – як певну гру, яка може подарувати естетичне задоволення. Але drag – це набагато глибше, ніж просто гра на сцені,

drag торкається екзистенції, глибинної суті кожного, хто наважився на цей перформанс. Буття незалежно від статті – яке воно?

Свого розквіту дрег-культура досягла в «лихих дев'яности». В молодіжному журналі «Птюч» (№3, 1995) була опублікована досить резонансна стаття, присвячена безпосередньо феномену дрег. Владислав (Влад) Монро був одним із перших «drag queen» на пострадянському просторі. Він згадував: «Действительно, я наделал шума тогда, в Перестройку, своими публичными переодеваниями в Мэрилин Монро. Но, видит Бог, я – не первый! Втайне этим занятиям предавались многие мужчины, предоставляя свой нехитрый сосуд для размещения в нём особого огня, чаровали и очаровывали этим огнём самых близких своих друзей. Но и явно, на поверхности общественной жизни, нет-нет да вспыхивали эти внезапные метеоры, почти звёзды, но именно drag queens. Сколько раз завораживала кинематографическими трюками Баба Яга, Пиковая дама, просто ведьма в исполнении виртуоза перевоплощений Георгия Милляра! Я уже не говорю о внезапной славе, почти затмевающей славу Нонны Мордюковой, свалившейся на голову Александра Калягина после сыгранной им роли Донны Розы Д'Альвадорец в фильме «Здравствуйте, я ваша тётя!»... Не знаю, как других, но меня всякий раз огорчал в этом фильме финал, когда Калягин выходил в мужском костюме из своей чудесной конспирации. Некрасивый, толстый сосуд. Безо всякого этого вот огня...»

Владислав Монро, справжнє прізвище якого – Мамишев, пізніше розповідав, що так звана «доктрина Монро» спрацювала, і це стало каталізатором перебудови в СРСР. Він навіть написав пісню під назвою «Одежда – мой компас земной». Владислав приміряв на себе й інші жіночі образи – не тільки Мерилін Монро, але саме її образ хвилював його найбільше. Мерилін Монро якось написала на зеркалі: «Не хвилюватися, а хвилювати». Диктатор Адольф Гітлер казав: «Не підчинятися, а підчиняти». Влад Монро об'єднав ці два девізи. Якось він сказав: «Взагалі, в мене все розділено на Монро і Гітлера, на добро і зло. І добро завжди перемагає».

Інший молодіжний журнал того часу, «ОМ», теж торкався даної теми. Нижче наведений фрагмент зі статті, опублікованої в 1996 році і присвяченої Бою Джорджу. Він був учасником музичних гуртів Culture Club і Jesus Loves You: «...Джордж О'Дауд родився 14 июня 1961 года в бедной ирландской семье, перебравшейся в Англию. Кроме Джорджа, в семье было ещё пятеро детей, и до того момента, как он покинул дом, у него не было даже своей отдельной комнаты. Он ненавидел одежду, которую ему покупала мать. Он хотел ярких цветов, красного бархата, высоченных платформ. Его семья жила очень скромно, а маленький Джордж хотел одеваться, как Марк Болан или Дэвид Боуи. Принято считать, что панк и «новая волна», к которой принадлежал Бой Джордж, порвали с предшествующей традицией рок-музыки. Но существовала и преемственность поколений. В первую очередь это касается глэм-рока 70-х. Бой Джордж так описывает концерт Дэвида Боуи: «Он был как аalien. Это была самая возбуждающая вещь, которую я когда-либо видел. Я знал слова всех песен наизусть. Возвращаясь домой, я пел в пустую банку из-под колы. Ни один концерт с тех пор не имел подобного эффекта».

...В 15 лет Джордж оставил школу, которая, как можно догадаться, была мрачным периодом в его жизни, и начал не менее тоскливую трудовую деятельность. Ни на одном месте он долго не задерживался. Он всегда опаздывал на службу, куда приходил в полосатом комбинезоне, разных носках и пластмассовых сандалиях. Цвет его волос непрерывно менялся: оранжевый, жёлтый, белый или переливающийся всеми цветами радуги.

Настоящая жизнь для него начиналась только с наступлением темноты, когда открывались ночные дискотеки. «Тебе не надо было быть богатым или знаменитым. Если ты имел look, то ты был звездой». Квартира его подружки (связь с которой, естественно, носила чисто платонический характер) стала лабораторией, где проводились самые смелые эксперименты с гардеробом. Целые дни крутились они перед зеркалом, укладывая волосы гелем, перевешивая и комбинируя разные вещи. Её брат учился на парикмахера, и они с энтузиазмом стали его «подопытными свинками». Мама запирала двери и не выпускала его из дома в этих нарядах. 15-летний Джордж уходил с вещами в сумке и переодевался вне дома.

...В 17 лет Джордж оставил родительский дом и поселился в сквоте с компанией друзей, среди которых был странный парень, ставший впоследствии известным **трансвеститом (drag queen)** под именем Мэрилин. Джордж начал писать стихи и петь.

...На смену выдохшемуся панку пришли неоромантики с их декадентским шиком. Их клубами стали «Студио 21» и «Блиц», открытый лидером группы Visage Стивом Стрэнджем. Каждый вечер Джордж делал новый look, превращая любое своё появление на людях в представление. Он любил восточный шарм: кимоно, мейкап в стиле гейши, шляпы со страусиными перьями, декорированные фруктами, цветами и птицами...»

В сучасному російському електронному словнику неологізмів теж зустрічається термін drag, тільки в дещо іншому контексті.

Фрагмент зі словника:

ДРЭГ-МЕЙКАП, а, м.

Косметика идеально подходит для дрэг-мейкапа, и каждая из их помад отлично вписывается в мой макияж. Salt Mag (saltmag.ru) 29.07.2019.

— Англ. drag (queen) makeup; дрэг-... (англ. drag; относящийся к театральному жанру дрэг, характеризующемуся переодеванием артистов-мужчин в утрированные женские образы, 2012) + мейкап (гримирование, макияж).

Тріксі Маттел (справжнє ім'я – Брайан Майкл Фьоркус), переможниця RuPaul's Drag Race: All Stars 3, ділиться власними дослідженнями поняття drag.

Спочатку це був виключно театральний сленг – зараз цей термін активно вживають представники різноманітних квір-спільнот.

Невеличкий екскурс в історію: в далекому 1870 році у британській газеті Reynolds було надруковано слово drag, яке стосувалося запрошення на вечірку:

«We shall come in drag». Малось на увазі, що чоловіки придуть на вечірку у жіночому вбранні.

Вже в двадцятих роках 20 століття термін drag активно використовувався представниками нетрадиційної сексуальної орієнтації, а саме – гомосексуалістами. Одна з теорій наголошує на тому, що термін drag в сучасному його розумінні виник внаслідок криміналізації гомосексуалізму в Британії. До 1927 року даний термін був тісно пов'язаний з ЛГБТ-спільнотою. У посібнику з психіатрії В. В. Розанова визначено, що drag – це «жіночий одяг, який носить гомосексуаліст», або ж як «зібрання гомосексуалістів, на якому деякі з них одягнуті в жіноче вбрання».

Але «грою зі статтю» цікавилися не лише чоловіки – жінкам теж подобалося перевдягатися в чоловіків. Наприклад, в театрі жінкам часто діставалися чоловічі ролі, і їм доводилось максимально вживатися в роль. Найвідомішою актрисою того часу, яка носила чоловічі костюми, була афроамериканка Гледіс Бентлі. Головним аксесуаром, за яким її впізнавали, був циліндр. Цілком можливо, що поняття drag queen з'явилося саме завдяки їй.

В 1920-х роках почали розповсюджуватися так звані drag-змагання, де визначався переможець – щоб перемогти, потрібно було створити найяскравіший та найпродуманіший образ. Але найперше drag-змагання було організовано ще в другій половині 19 століття, а саме – в 1867 році.

В 1932 термін drag став гідним заголовка – в американській газеті вийшла стаття, в якій йшла мова про «представників третьої статі».

Цікаво, що чоловіків, які полюбляли носити жіноче вбрання, умовно поділяли на дві групи – тих, для кого це була просто гра, акторський виступ і тих, хто відчував себе жіночним від народження. Тих, хто належав до другої категорії, часто називали «феями».

Також в ті часи перевдягання в представників іншої статі часто використовували в різноманітних закладах – барах, пабах, ресторанах, для того щоб обійти закон, який забороняв одностатевим танцювати разом.

В 1950-х стали з'являтися ЛГБТ-заклади, і перевдягання чоловіка в жінку чи навпаки вже не викликало такого суспільного резонансу. Один з найвідоміших закладів того часу був розташований в Сан-Франциско та мав назву «Чорний кіт».

Двадцять років потому, в 1970-х, гей-культура стала більш маскулінною, завдяки чому термін drag, чи drag queen перестав асоціюватися виключно з ЛГБТ-спільнотою.

З того часу drag став частиною різнобарвної поп-культури. Популяризації «гри зі статтю» посприяв фільм «Рожеві фламінго», який вийшов в 1972 році.

В 1980 drag-культура набирає обертів – чоловіки, які перевдягалися в жінок, намагалися бути максимально схожими на жінку – взагалі, тоді була в моді гіпертрофована жіночність: пишні зачіски, яскравий макіяж, гламурний одяг та велика кількість аксесуарів. У фільмі «Париж горить», який вийшов у 1990 році, можна побачити «високу моду» drag queen – цей фільм неабияк зацікавив публіку, і завдяки цьому інтерес до drag-культури загалом став ще більшим.

А в 1994 році вийшов фільм «Пригоди Прісцилли, королеви пустелі» – це було яскраво та видовищно.

В журналі «Птюч» (випуск №3, 1995 рік) була опублікована рецензія на цей фільм:

«Фильм получил самый ценный неофициальный приз фестиваля – приз публики, после чего «Присцилла» триумфально прошествовала по европейским кинотеатрам, сопровождаемая девизом drag is a drug. Картина посвящена путешествию трёх разряженных травести в автобусе «Присцилла» по австралийской пустыне из Сиднея в Элис Спрингс, которые время от времени дают по дороге концерты и шокируют провинциалов».

Drag-культура стала модною. Але потрібно звернути увагу на одну річ: в дев'яностих з'явилася чітка диференціація між різними ідентичностями в ЛГБТ-спектрі. Люди стали розуміти, що

нетрадиційна сексуальна орієнтація, трансгендерство та перевдягання у представників протилежної статі – абсолютно різні речі.

Вже в нульових поняття drag дещо розширилося та остаточно перестало шокувати публіку. Воно почало сприйматися більше як «особливе мистецтво» для геїв, лесбіянок, бісексуалів, пансексуалів, транс-людей тощо.

В 2009 році на американському каналі Logo TV відбулася прем'єра шоу RuPaul's Drag Race, в рамках якого стартував конкурс на визначення «наступної суперзірки Америки». Передача нараховувала 10 сезонів, і протягом її транслявання drag як явище остаточно стало мейнстримом.

На сьогодні поняття drag може включати в себе перевдягання в одяг протилежної статі, нанесення яскравого макіяжу, відтворення образу окремого персонажа тощо. Але в якомусь сенсі drag все одно залишається частиною queer-спільноти.

Якщо розглядати drag як елемент сучасного мистецтва, можна згадати окремих артистів та музикантів, які охоче приміряли на себе образи протилежної статі.

Брайан Молко, лідер групи Placebo, наприкінці дев'яностих виступав на сцені в жіночих сукнях, доповнюючи образ «леопардовими» колготками та масивними черевиками. Девід Боуї, відомий своїми інопланетно-футуристичними образами, носив дивакуваті зачіски та яскравий макіяж... І у всьому цьому межа між чоловічими та жіночими атрибутами стирається.

Всім відома Леді Гага була в образі кого завгодно – чоловіка у тому числі. Її маскулінний образ чудово продемонстровано в кліпі «You and I».

Немає жодного сумніву в тому, що drag-культура досі жива та ще буде розвиватися. І цілком можливо, що з часом з'являться нові конотації цього слова.